

Svar på fullmäktigemotion 8/2021: Grundande av ett Walkers-ungdomscafé i Kyrkslätt

Kommunfullmäktige 09.12.2024

328/12.05.02/2021

Beslutsförslag

Kommunstyrelsen ger redogörelsen nedan som svar på fullmäktigemotion 8/2021: Grundande av ett Walkers-ungdomscafé i Kyrkslätt och föreslår kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Beslutshistoria

Kommunstyrelsen 25.11.2024 § 380

Beredare

Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag

Kommundirektör Virpi Sailas

Kommunstyrelsen beslutar

1

ge redogörelsen nedan som svar på fullmäktigemotion 8/2021: Grundande av ett Walkers-ungdomscafé i Kyrkslätt och föreslå kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad

2

justera protokollet för denna paragrafs del vid sammanträdet.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutade enhälligt enligt förslaget.

Redogörelse

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde 22.1.2024 § 7 återremittera fullmäktigemotionen för ny beredning. Under beredningen utreds noggrannare förutsättningarna för ungdomscaféets verksamhet och noggrannare kostnader genom att använda kommuner där motsvarande verksamhet redan ordnas som jämförelseobjekt.

Under utredningsarbetet har Kyrkslätt kommun varit i kontakt med 20 olika kommuner där motsvarande ungdomscaféverksamhet har genomförts. Av dessa lämnade 15 kommuner sitt svar som stöd för utredningen. På basis av kommunernas svar kräver genomförande och upprätthållande av ett ungdomscafé följande grundförutsättningar:

Lokal och servicens plats

För ungdomscaféverksamhet behövs en trygg, trivsamt och centralt belägen lokal. I flera kommuner är lokalen placerad i anslutning till ungdomslokalen eller på en plats där ungdomarna redan tillbringar tid. Under utredningsarbetet har det konstaterats att Kyrkslätt för närvarande

inte har kännedom om någon lokal som uppfyller dessa krav. Dessutom ska man med tanke på lokalens läge bakta den övriga servicen för ungdomar i området. Servicens målgrupp ska vara tydligt definierad för att förhindra överlappningar inom service för ungdomar.

Engagemang av ungdomar och ungdomars intresse

En förutsättning för en lyckad ungdomscaféverksamhet har varit aktivt engagemang av ungdomar i planeringen och iakttagande av deras behov. Dessutom upplevdes caféverksamheten i en del av kommunerna som verksamhet som är mycket lik det regionala ungdomsarbetet i ungdomslokalerna enligt ungdomslagen. Då har ungdomarna inte tagit till sig caféverksamheten. I en del av kommunerna har detta lett till att man inte har kunnat fortsätta verksamheten trots att man har strävat efter att vidareutveckla verksamheten och trots att man i stor utsträckning har marknadsfört verksamheten.

Personalresurser

Av de svar som kommunerna lämnade framgick det att det är nödvändigt att den kommunala personalen deltar i verksamheten och tar ansvar för genomförandet av verksamheten för att den ska lyckas. I de flesta kommuner har det visat sig vara en utmaning att få och engagera frivilliga, och i ett fåtal kommuner har man fått tillräckligt många frivilliga utöver den kommunala personalen för att garantera långvarig verksamhet. För att verksamheten ska kunna genomföras med beaktande av arbetarskyddet krävs minst två yrkeskunniga ungdomsarbetare (2 årsverken) samt beredskap att anlita vikarier.

Kostnader

Av kommunernas svar framgick att ett ungdomscafé kräver anslag för personalkostnader, vikariekostnader, inredning av lokalen, hyra för lokalen, kostnader för underhåll av lokalen samt materialanskaffningar för verksamheten. Kostnaderna nedan har ställts i relation till de lokala förhållandena i Kyrkslätt.

Kostnaderna består av följande:

- Första inredningen av lokalen: möbler, anordningar, ICT, kärl och andra tillbehör: cirka 45 000 euro.
- Personalresurser (2 årsverken), cirka 90 000 euro/år
- Vikariekostnader ca 7000 euro/år
- Hyra för lokal, underhåll av lokal, städning, försäkring, ICT-kostnader: cirka 40 000 euro/år. Observera att hyran för lokalen också kan vara högre beroende på lokalen och dess läge i kommunens område.
- Material för verksamheten: cirka 13 000 euro/år.

Sammandrag

Erfarenheterna från de kommuner som svarade på utredningen visar att ungdomscaféverksamheten har lyckats bäst när ungdomarna aktivt har engagerats i planeringen och kommunens egen personal ansvarar för verksamheten. I många kommuner har det också observerats att ungdomscaféverksamheten kan upplevas som en service som överlappar med det redan befintliga regionala ungdomsarbetet, vilket för sin del kan minska ungdomarnas engagemang i caféverksamheten.

För närvarande genomförs regionalt ungdomsarbete i ungdomslokalerna i Kyrkslätt i alla de tre centralorterna i kommunen: centrum, Masaby och Veikkola. Dessutom stöds ungas välfärd med hjälp av ungdomsarbete, bland annat genom patrullerande ungdomsarbete, uppsökande ungdomsarbete, förebyggande mental- och missbrukarvård samt skolungdomsarbete i årskurserna 7–9. I samarbete med partnererna inom ungdomsarbete på spåret utför man patrullerande ungdomsarbete där de unga rör sig, såsom på spåret och i köpcentrumen. Öppen MyHobby- verksamhet ordnas för ungdomar i de tidiga tonåren i samarbete med lokala aktörer direkt efter skoldagarna. Dessutom främjas ungas välfärd tillsammans med lokala aktörer genom att på hela kommunens område ordna avgiftsfri hobbyverksamhet enligt Finlandsmodellen för hobbyverksamhet med stöd av statsbidrag.

Enligt utredningen skulle en start av ungdomscaféverksamhet i Kyrkslätt kräva betydande ekonomiska resurser och tillräcklig och bestående finansiering för att garantera långvarig verksamhet. I Kyrkslätt skulle det behövas mer personalresurser för att ordna och utveckla den nuvarande ungdomsarbetsverksamheten. Dessutom ska man beakta att det fortfarande är svårt att få kortvariga vikarier inom ungdomstjänsternas servicehelhet, i synnerhet inom det regionala ungdomsarbetet.

På basis av utredningen beräknar man att en start av ungdomscaféverksamhet som en del av det nuvarande servicenätet för ungdomsarbetet i kommunen skulle förutsätta att man hittar en trygg, trivsamt och centralt belägen lokal, en ökning av personalresursen samt ett anslag på sammanlagt nästan 200 000 euro.

Beslutshistoria

Kommunstyrelsen 22.01.2024 § 7

Beredare Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag Kommundirektör Virpi Sailas

Kommunstyrelsen beslutar ge svaret enligt redogörelsedelen på fullmäktigemotion 8/2021: Grundande av ett Walkers-ungdomscafé i Kyrkslätt och föreslå kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.

Behandling Ordföranden förklarade diskussionen avslutad och konstaterade att Saara Huhmarniemi hade gett följande remitteringsförslag:

I samband med beredningen utreds noggrannare förutsättningar och kostnader för ungdomscaféets verksamhet genom att jämföra med kommuner där motsvarande verksamhet redan ordnas. Av Kyrkslättss senaste års skolhälsoenkäter framgår att unga mår allt sämre och att användningen av rusmedel är vanligt. Det i svaret presenterade regionala och lokala ungdomsarbetet räcker inte till för att svara på den nuvarande situationen.

Remitteringsförslaget understöddes av Sanni Jäppinen, Kati Kaihlaranta, Piia Aallonharja, Timo Haapaniemi, Anna Aintila, Ulf Kjerin, Anneli Granström och Carl-Johan Kajanti.

Saara Huhmarniemis ändringsförslag godkändes enhälligt efter att ordföranden hört sig för om det.

Beslut Kommunstyrelsen beslutade enhälligt remittera ärendet för ny beredning.

Beslutshistoria

Bildnings- och fritidsnämnden 12.12.2023 § 80

Beredare Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari
fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi, tfn 09 29671 (växel)

Beslutsförslag Direktör för småbarnsfostran Anu Vesiluoma

Bildnings- och fritidsnämnden beslutar ge svaret enligt redogörelsedelen på fullmäktigemotion 8/2021: Grundande av ett Walkers-ungdomscafé i Kyrkslätt och föreslå kommunstyrelsen och vidare kommunfullmäktige att fullmäktige anser att svaret är tillräckligt och motionen slutbehandlad.

Behandling Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari deltog i sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.

Beslut Bildnings- och fritidsnämnden beslutade enligt beslutsförslaget.

För kännedom -

Redogörelse **Walkers-verksamheten**

Walkers-verksamheten är en form av ungdomsarbete som utvecklats i Stationens Barn rf. Verksamheten grundar sig på tid och närvaro som ges av frivilliga vuxna. Walkers-verksamheten genomförs traditionellt i form av ett Walkers-café. Caféet fungerar som mötesplats där utbildade frivilliga och anställda inom instansen som ansvarar för verksamheten erbjuder unga samtalsällskap, caféjänster utan köptvång och en trygg vuxens närvaro. Alla unga är välkomna till caféet som de är och de bemöts positivt, jämlikt och på individuell nivå med respekt. Också en berusad ung tas emot inom verksamheten.

Syftet med Walkers-verksamheten är att möjliggöra ett accepterande och tryggt möte mellan vuxna och unga och främja de ungas självständighetsprocess och uppväxt till ansvarsfulla vuxna. Walkers-verksamheten handleds professionellt och är avsedd för alla unga under 18 år. Grundidén är uttrycket "Ollaan ihmisiksi" ("Var som folk") som gäller alla som är med. Inom Walkers-verksamheten fungerar man enligt principen med låg tröskel, och de vuxna bemöter de unga med god och rättvis attityd. Inom Walkers-verksamheten kan unga tillbringa tid med kompisar, ensam eller i sällskap av en trygg vuxen. Vid behov erbjuds de unga djupare stöd och handledning i sin livssituation.

Stationens Barn rf fungerar som en riksomfattande bakgrundsorganisation för alla Walkers. Walkers-verksamhet kan drivas av bakgrundsorganisationer, alltså kommuner, församlingar och föreningar, som ingått ett samarbetsavtal med Stationens Barn rf. Vid behov får Walkers-bakgrundsorganisationerna stöd av organisationen för att starta upp verksamheten. Det här stödet är bland annat utbildningar av ansvariga

för Walkers-verksamheten och frivilligarbetare samt behövt Walkers-material.

Det kostar inte bakgrundsorganisationen något att gå med i Walkers-verksamheten, men på orten måste den ha tillräcklig egen finansiering, lokaler och andra väsentliga verksamhetsresurser.

Ungdomsarbetet i Kyrksläotts kommun

Enligt ungdomslagen 1285/2016 ska kommunen med beaktande av lokala omständigheter skapa förutsättningar för ungdomsarbete och ungdomsverksamhet genom att ordna tjänster och lokaler för unga samt genom att stödja de ungas medborgarverksamhet. Med unga avses i ungdomslagen under 29-åringar.

I enlighet med ungdomslagen är målet med ungdomsarbetet bland annat att främja de ungas delaktighet och möjligheter att påverka samt förmåga och förutsättningar att verka i samhället, stödja de ungas utveckling, självständighetsprocess och gemenskapskänsla samt inhämtandet av kunskaper och färdigheter i anknytning till detta samt stödja de ungas fritidssysselsättningar och verksamhet i det civila samhället.

Kyrksläotts kommuns serviceenhet ungdoms- och idrottstjänster har ordnandet av kommunalt ungdomsarbete i Kyrkslätt på sitt ansvarsområde. Ungdomsarbete enligt ungdomslagen görs för närvarande i alla tre kommuncentrum: i centrum, Masaby och Veikkola bland annat öppen ungdomslokalsverksamhet, webbungdomsarbete, patrullerande ungdomsarbete, uppsökande ungdomsarbete, Navigatorns servicehandledning för unga, förebyggande rusmedelsarbete och skolungdomsarbete bland annat i de högre årskurserna. Dessutom utför man i samarbete med partnererna inom ungdomsarbete på spåret patrullerande ungdomsarbete där de unga rör sig, såsom på spåret och i köpcentrumen. Tillsammans med lokala aktörer ordnas på hela kommunens område avgiftsfri hobbyverksamhet enligt Finlandsmodellen för hobbyverksamhet med stöd av statsbidrag. Genom bidrag som beviljats av bildnings- och fritidsnämnden stöder kommunen också ungdomsverksamhet som ordnas av ungdomsföreningar i Kyrkslätt. Kommunen har också ett eget verksamt påverkansorgan för unga, ungdomsfullmäktige, vars verksamhet handleds av ungdoms- och idrottstjänsterna.

Regionalt ungdomsarbete

En verksamhetsform inom det regionala ungdomsarbetet är öppen ungdomslokalsverksamhet. Målet med ungdomslokalsverksamhet är att barn och unga växer upp som ansvariga för sitt eget liv, medborgare som tar hand om varandra och omgivningen och har sunda levnadsvanor. Dessutom är målet att barn och unga har möjlighet och förmåga att delta och påverka egna och samhälleliga ärenden.

Öppen ungdomslokalsverksamhet i Kyrkslätt är avsedd för tredjeklassare upp till 17-åringar. Man kan komma till ungdomslokalen för att tillbringa tid med kompisar eller ensam. Verksamheten är helt avgiftsfri, frivillig och öppen för alla och verksamheten planeras tillsammans med barn och unga. I lokalerna ordnas verksamhet enligt önskemål från barnen och de unga, såsom småskaliga temaevenemang, hobbyverksamhet och spelkvällar, men ungdomslokalen är framför allt en lokal där barn och unga fritt kan tillbringa tid och möta andra och trygga yrkespersoner inom

ungdomsarbete. I ungdomslokalen kan man också äta egen matsäck eller koka te/kaffe.

I centrum för ungdomslokalsverksamheten står att bemöta barn och unga och bygga ett förtroendeförhållande. Ungdomslokalerna i Kyrksläotts kommun är trygga och rusmedelsfria platser där man kan tillbringa sin fritid och där barn och unga bemöts precis som de är. I ungdomslokalerna arbetar yrkespersoner inom ungdomsarbetet som barnen och de unga kan prata med och av vilka man kan begära hjälp såväl i små som med utmanande situationer. Då man bygger upp förtroendeförhållandet kan man stöda den unga med olika sätt inom ungdomsarbetet och tillsammans med professionella inom servicenätet för unga mycket långsiktigt.

Centrums ungdomslokal Fyri

Till följd av de av kommunfullmäktige godkända anpassningsåtgärderna för Kyrksläotts kommunekonomi åren 2020 och 2021 lade kommunfullmäktige ner ungdomslokalerna i Bredberget och Kantvik. I och med besluten koncentrerades ungdomstjänsterna på centrumområdet till ungdomslokalen som finns i Fyri.

Bibliotekshuset Fyri öppnade för kunder i oktober 2020, då också Fyris ungdomslokal togs i bruk. Fyris ungdomslokal är öppen sex dagar i veckan, från måndag till lördag. Trots olika begränsningar som inverkade på olika tjänster på grund av coronapandemin, var besökarantalet i Fyri 2021 sammanlagt 7401 barn och unga. År 2022 var besökarantalet sammanlagt 17 197 barn och unga. Den öppna ungdomslokalsverksamheten i Fyris ungdomslokal har visat sig vara populär i centrumområdet och man har kunnat utöka betjäningstiden under våren 2023 så att den motsvarar efterfrågan. Fyris ungdomslokal är öppen vardagar kl. 15.00–20.00/22.00 beroende på veckodag och på lördagar kl. 15.00–22.00. Besökarantalet i Fyris ungdomslokal ökar fortfarande och enligt situationen 30.10.2023 är besökarantalet 16 707 barn och unga.

Konsekvensbedömning

I fullmäktigemotionen föreslås att Walkers-ungdomscaféverksamhet startas i Kyrkslätt. För att möjliggöra verksamheten ska man sträva efter samarbete med församlingarna, aktörer inom tredje sektorn och föräldrakommittéer.

Grundandet av ungdomscaféverksamhet kräver som bakgrundsorganisation en aktör som har tillräckliga personalresurser, även om verksamheten genomförs tillsammans med olika aktörer och frivilliga. Inledandet av ungdomscaféverksamhet som en del av det nuvarande servicenätet för kommunens ungdomsarbete skulle i betydande grad öka särskilt behovet av personalresurser samt kostnaderna som medförs av verksamheten. Dessutom bör man i grundandet och genomförandet av verksamheten beakta en lokal som passar för caféverksamhet och till det hörande krav. För närvarande har man ingen kännedom om en sådan lokal som skulle lämpa sig direkt som lokal för ett ungdomscafé. Därtill ska man beakta andra kostnader som hör till användningen av lokalen: hyra, underhåll, städkostnader och material som behövs för verksamheten.

Med serviceenheten ungdoms- och idrottstjänsters nuvarande resurser är det inte möjligt att inleda caféverksamhet, koordinera och genomföra verksamheten, fastän man eventuellt skulle få med andra lokala

samarbetspartner och frivilliga aktörer i ungdomscaféverksamheten. I Walkers-verksamheten har frivilliga en betydande roll där det i förverkligandet av frivilligarbete är väsentligt att ordna bland annat rekrytering, utbildning, inskolning och försäkring av frivilliga. Dessutom bör man aktivt stöd de frivilligas arbete och ta hand om att de orkar. Genomförandet av frivilligarbete och samarbete med olika instanser kräver tydligt och långsiktigt ledarskap, planmässig organisering av verksamheten samt personalresurser.

Bakom Walkers-verksamheten ligger i stor utsträckning samma mål för det förebyggande ungdomsarbetet som i det med ungdomslagen förenliga ungdomsarbetet som ordnas av kommunen. Barn och unga är oavsett verksamhet välkomna till verksamheten som de är och de bemöts positivt, jämlikt och på individuell nivå med respekt. Verksamheten är gratis, frivillig och öppen för alla. Den med tanke på verksamheten största skillnaden är att på ett Walkers-ungdomscafé tar man emot också en berusad ung, då kommunens lokaler och verksamhet är helt rusmedelsfria.

För närvarande driver man ungdomsarbete i alla tre kommuncentrum: centrum, Masaby och Veikkola bland annat genom att ordna öppen ungdomslokalsverksamhet för tredjeklassare upp till 17-åringar. I den öppna ungdomslokalsverksamheten har barn och unga bland annat möjlighet att möta trygga vuxna och andra jämnåriga samt dricka kaffe/te. Navigatorn erbjuder under 30-åriga unga vuxna stöd, handledning och rådgivning särskilt i ärenden som gäller utbildning, arbete och vardag. I Kyrkslätt utförs inriktat ungdomsarbete, bland annat genom uppsökande ungdomsarbete, Ankarverksamheten, förebyggande rusmedelsarbete, skolungdomsarbete i de högre årskurserna och det patrullerande ungdomsarbetet. Inom ramen för kommunens ungdomsarbete kan också de unga som är i den allra svåraste livssituationen redan bli bemötta.

Ungdomsarbetet anses och upplevs vara en viktig förebyggande tjänst för barn och unga. Ungdomsarbetet bör också i fortsättningen göras allt mer känt för barn och unga samt övriga kommuninvånare bland annat genom aktiv kommunikation som når målgrupperna.

Ungdomsarbetet skulle behöva mer personalresurser för att ordna och utveckla den nuvarande ungdomsarbetsverksamheten.

Ett aktuellt fenomen som identifierats särskilt under de senaste åren är behovet att utveckla och utföra ungdomsarbete direkt efter att skoldagen tagit slut för att stöda unga i de lägre årskurserna i en trygg vardag bland annat genom att öka närvaron av en trygg vuxen och handledd verksamhet. Den här tjänsten har man inte kunnat utföra med de nuvarande resurserna, och för att möjliggöra det har man framfört ett behov av tilläggsresurser i samband med beredningen av budgeten 2024. Kommunfullmäktige godkände 13.11.2023 § 91 budgeten för år 2024, där man anvisat anslag för ovan nämnda utveckling och utförande av verksamhet i en trygg vardag för barn i de lägre årskurserna.

I enlighet med redogörelsen ovan ser man det inte som ändamålsenligt att starta ett ungdomscafé i det här skedet.

Ungdoms- och idrottschef Päivi Sorvari närvarar vid sammanträdet som sakkunnig under behandlingen av detta ärende.

De Grönas fullmäktige grupp lämnade följande motion vid kommunfullmäktiges sammanträde:

Coronapandemin som blivit långvarig påverkar de ungas ork och mentala hälsa. Distansundervisningen och begränsningen av sociala kontakter och hobbyverksamhet påverkar de ungas möjligheter att klara sig. Just nu är det viktigt att söka olika medel för att stöda de unga i Kyrkslätt.

Walkers är förebyggande verksamhet, ett slags verktyg mittemellan ungdomsarbete och barnskydd. Många unga känner igen principerna för ett Walkers-ungdomscafé. Dessa principer skiljer Walkers åt från övrig ungdomsverksamhet. Walkers-verksamhetsmodellen gör det möjligt att också de unga i den allra svåraste livssituationen kan bli mötta på ungdomscaféet och vara välkomna till en trygg plats.

Stationens Barn rf genomför sedan 1994 Walkers-verksamhet i olika delar av Finland. Just nu verkar Walkers på åtta olika orter, av vilka den närmaste är Sjundeå. Ofta är det kommunen eller staden i samarbete med församlingen som står bakom Walkers-verksamheten. I Walkers-verksamheten spelar också de frivilliga en betydande roll, men verksamheten ordnas alltid av en tillräckligt stor organisation. Verksamheten är politiskt och religiöst obundet.

I Kyrkslätt utför man redan nu värdefullt uppsökande ungdomsarbete. Också den nya ungdomslokalen i Fyyri är säkert en angenäm plats för många unga när den någon gång åter kan öppnas. I denna förändrade världssituation är dessa åtgärder dock inte tillräckliga.

Vi undertecknade fullmäktigeledamöter föreslår att Walkers-ungdomscaféverksamheten startas i Kyrkslätt. För att möjliggöra verksamheten ska man sträva efter samarbete med församlingarna, aktörer inom tredje sektorn och föräldrakommittéer.

Motionen undertecknades av följande ledamöter: Saara Huhmarniemi, Markus Myllyniemi, Emmi Wehka-aho, Reetta Hyvärinen, Anna Kylmänen, Sanni Jäppinen, Krista Petäjärvi, Johanna Fleming, Marjut Frantsi-Lankia, Irja Bergholm, Linda Basilier och Maarit Orko.

Beslut

Kommunfullmäktige sänder motionen till kommunstyrelsen för beredning.